

Briuselis, 2015 m. birželio 10 d.
(OR. en)

9422/1/15
REV 1

LIMITE

JAI 405
CFSP/PESC 202
COSI 60
COPS 162
ENFOPOL 129
COTER 70
SIRIS 40
FRONT 112
CATS 60
EDUC 196

PRANEŠIMAS

---

nuo:	ES kovos su terorizmu koordinatoriaus
kam:	Tarybai / Europos Vadovų Tarybai
Dalykas:	Tolesnė veikla atsižvelgiant į 2015 m. vasario 12 d. Europos Vadovų Tarybos narių pareiškimą dėl kovos su terorizmu. Priemonių įgyvendinimo ataskaita

---

2015 m. vasario 12 d. pareiškimė dėl kovos su terorizmu Europos Vadovų Tarybos nariai nustatė plataus užmojo darbotvarkę, grindžiamą trimis gairėmis: piliečių saugumo užtikrinimu, radikalizacijos prevencija bei vertybių apsauga ir bendradarbiavimu su mūsų tarptautiniais partneriais. Jie paprašė Tarybos iki birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo pateikti ataskaitą apie detalų šių prioritetų įgyvendinimą.

Tuo tarpu 2015 m. balandžio 28 d. Europos Komisija priėmė Europos saugumo darbotvarkę, į kurią kova su terorizmu įtraukta kaip prioritetas ir kurioje remiamos valstybių ar vyriausybių vadovų nustatytos veiklos kryptys.

2015 m. vasario 9 d., vadovaujant vyriausiajai įgaliotinei ir Komisijos pirmininko pavaduotojai F. Mogherini, Užsienio reikalų taryboje priimtos plataus užmojo išvados dėl kovos su terorizmu, siekiant sustiprinti bendradarbiavimą su Šiaurės Afrikos, Artimųjų Rytų, Persijos įlankos šalimis, su Turkija ir Balkanais.

I. PILIEČIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

2015 m. kovo 12 d. TVR tarybos (vidaus reikalų ministrų) posėdyje, pirmininkaujant Latvijai pasiūlius, nuspręsta daugiausia dėmesio skirti keturioms prioritetinėms sritims, kad iki birželio mėn. būtų pasiekta akivaizdi pažanga: sustiprintam Šengeno sistemos taikymui, intensyvesniam dalijimuisi informacija bei operatyviam bendradarbiavimui, kovai su neteisėtais šaunamaisiais ginklais ir informacijos internete žymėjimo pajėgumų stiprinimui, visų pirma Europole. Tuo pat metu prioritetas buvo teikiamas darbu, susijusiam su ES keleivio duomenų įrašo (PNR) direktyva.

1. Keleivio duomenų įrašo (PNR) direktyva

2015 m. vasario 11 d. rezoliucijoje dėl kovos su terorizmu priemonių EP „įsipareigoja dirbti, kad iki metų pabaigos būtų pabaigta ES direktyva dėl keleivio duomenų įrašo (PNR)“, taip padėdamas išeiti iš aklavietės, kurioje atsidurta nagrinėjant šį pasiūlymą¹. Po šio pareiškimo 2015 m. vasario 26 d. pranešėjas pateikė peržiūrėtą pranešimo projektą su 47 pakeitimais, visų pirma siūlydamas susiaurinti taikymo sritį, sutrumpinti saugojimo laikotarpius, įtraukti ES vidaus skrydžius ir paskirti nacionalinį duomenų apsaugos priežiūros pareigūną. Iki nustatyto termino – 2015 m. balandžio 1 d. – buvo pateiktas dar 791 pakeitimas; šie pakeitimai parodė, kad, nepaisant rezoliucijos, Parlamente esama labai skirtingų nuomonių dėl to, kokia turėtų būti būsima PNR direktyva. Tai taip pat rodo, kad dar reikia atlikti didelį su šiuo svarbiu dokumentu susijusį teisėkūros darbą. 2015 m. birželio 4 d. pasiūlymas bus aptartas EP Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komitete.

---

¹ 2010 m. vasario mėn. buvo pateiktas Komisijos pasiūlymas dėl ES PNR sistemos. 2012 m. balandžio mėn. Taryboje sutarta dėl bendro požiūrio. EP pranešėjas savo pranešimą pateikė 2012 m. vasario 14 d., bet balsavimas LIBE komitete įvyko tik 2013 m. balandžio 24 d. Balsavimu – surinkus 30 balsų daugumą prieš ir 25 balsus už – Komisijos pasiūlymas buvo atmestas. 2013 m. birželio 12 d. plenariniame posėdyje dokumentas grąžintas LIBE komitetui.

Dar nenustatyta balsavimo dėl pranešimo projekto data LIBE komitete; šiuo balsavimu bus apibrėžti derybų įgaliojimai, kuriuos EP komitetas suteikia pranešėjui, kad būtų pradėti neoficialūs trišaliai dialogai. Taryba tebėra tvirtai įsipareigojusi kuo greičiau pasiekti susitarimą.

Europolas pateikė savo poziciją dėl to, kaip Europolo keitimosi informacija infrastruktūra ir kriminalinės informacijos bazės gali padėti nacionalinėms kompetentingoms valdžios institucijoms kuo daugiau naudoti tikslią PNR informaciją, surinkti geresnės žvalgybinės informacijos ir, galiausiai, pašalinti saugumo spragas, kurių nepavyktų panaikinti vien tik nacionalinėmis PNR sistemomis (mezgant ryšius ir gaunant papildomos tarpvalstybinės informacijos).

2. Sustiprintas Šengeno sistemos taikymas

Valstybių ar vyriausybių vadovų prašymas buvo „nedelsiant vykdyti sistemingus ir koordinuotus asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise, patikrinimus pagal duomenų bazes, susijusias su kova su terorizmu, remiantis bendrais rizikos rodikliais; Komisija šiuo tikslu turėtų skubiai paskelbti veiksmų gaires“.

2015 m. kovo 12 d. Taryba (teisingumo ir vidaus reikalai) susitarė nedelsiant pradėti vykdyti sistemingus kelionės dokumentų ir asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimus prie išorės sienų atitinkamose duomenų bazėse (visų pirma SIS ir PPKD duomenų bazėse), remiantis rizikos įvertinimo metodu, ir paprašė Komisijos ne vėliau kaip iki 2015 m. birželio mėn. parengti bendrus rizikos rodiklius, kuriuos valstybės narės turėtų naudoti atlikdamos rizikos vertinimus (žr. pirmininkaujančios valstybės narės diskusijų dokumentą 6891/15 ir išvadų dokumentą 7166/15). Tai reiškia, kad valstybės narės turėtų nedelsiant pradėti vykdyti tokius sistemingus patikrinimus remdamosi nacionaliniais rizikos rodikliais, o bendrus rizikos rodiklius turėtų pradėti naudoti, kai tik jie bus parengti. Komisijos paprašyta iki 2015 m. gegužės mėn. pabaigos į Šengeno vadovą įtraukti pirmiau minėtas priemones, susijusias su asmenų ir kelionės dokumentų patikrinimais. FRONTEX remia koordinuotą įgyvendinimą, grindžiamą bendromis veiklos gairėmis. Valstybių narių paprašyta pranešti pirmininkaujančiai valstybei narei ir Komisijai apie tai, kaip įgyvendinami pirmiau minėti patikrinimai. Įgyvendinimo pažangą įvertins Sienų darbo grupė.

1) Kiek tai susiję su griežtesniais atitinkamų duomenų bazių patikrinimais ir valstybių narių pajėgumu tai daryti, Komisija pateikė neoficialias rekomendacijas ² ir surengė du ekspertų posėdžius (vasario mėn. pradžioje ir balandžio mėn. viduryje) bei išsiuntė klausimyną. Remdamasi valstybių narių atsakymais, 2015 m. gegužės 8 d. Komisija pateikė valstybių narių taikomų įgyvendinimo priemonių santrauką Sienų darbo grupei, kad 2015 m. birželio mėn. viduryje būtų parengta ataskaita TVR tarybai. Pažangos rezultatai gali būti apibendrinti taip:

Buvo padaryta pažanga atliekant daugiau atitinkamų policijos ir dokumentų duomenų bazių patikrinimų, grindžiamų rizikos vertinimu. Dauguma valstybių narių didino informuotumą veiklos padaliniuose, daugelis plėtojo rizikos analizės priemones, o kai kurios pabrėžė, kad buvo sustiprintas nacionalinių pasienio ir žvalgybos tarnybų bendradarbiavimas. Valstybėse narėse egzistuoja techniniai ir politikos skirtumai, pavyzdžiui, dėl to, ar vienu metu gali būti atliekami patikrinimai SIS ir PPKD duomenų bazėse, ar įmanoma vykdyti atskirą su kelionės dokumentais ir asmenimis susijusią užklausą, dėl laiko, per kurį atsakoma į užklausą naudojant atitinkamas duomenų bazines, rizikos analizės priemones, susijusių su užsienio teroristais kovotojais, pritaikymo, taip pat investavimo į įrangą.

Komisija iki birželio mėn. atnaujins Šengeno sienų vadovą, siekdama patikslinti Šengeno sienų kodekso 7 straipsnio 2 dalies aiškinimą, taip pat reikalavimus dėl patikrinimų prie Šengeno išorės sienų.

2) Daroma pažanga rengiant bendrus rizikos rodiklius. Remdamasi paskutiniu 2015 m. vasario 26 d. Komisijos surengtu posėdžiu šiuo klausimu ir valstybių narių atsakymais, Komisija parengė rizikos rodiklių projektą. Europolas bendrų rizikos rodiklių projektą sujungė su darbo grupės „Dumas“ rodiklių sąrašu ir, aktyviai konsultuodamasis su susijusiais subjektais, reguliariai atnaujins dokumentus. Komisija tikisi bendrus rizikos rodiklius baigti rengti iki Tarybos (teisingumo ir vidaus reikalai) posėdžio. FRONTEX pradės taikyti rizikos rodiklius ir koordinuos valstybių narių atliekamų sistemingesnių patikrinimų įgyvendinimą.

---

² Dok. 16880/14, papildytas 2015 m. vasario mėn. dok. 6891/15.

3) 2014 m. gruodžio 18 d. Šengeno klausimų darbo grupėje (SIS/SIRENE) susitarta dėl konkrečių rekomendacijų, skirtų pagerinti Šengeno informacinės sistemos naudojimą užsienio teroristų kovotojų atveju, kaip išdėstyta dok. 14523/3/14 REV 3. Kai kurios priemonės skirtos kompetentingoms valstybių narių valdžios institucijoms, kitos turėtų būti įgyvendintos ES lygiu.

Kalbant apie priemones centriniu lygiu, Komisija iš dalies pakeitė SIRENE vadovą³ ir atnaujino Šengeno informacinę sistemą, kad būtų aiškiai parodoma, jei kelionės tikslais naudojamo dokumento galiojimas buvo panaikintas, taip pat sudarytos sąlygos sparčiau ir tikslingiau keistis informacija apie užsienio teroristus kovotojus ir pavojingus nusikaltėlius.

Šiuo metu yra įgyvendinamos valstybių narių valdžios institucijoms pateiktos rekomendacijos, o Šengeno klausimų darbo grupė (SIS/SIRENE) turėtų stebėti, kaip tai daroma.

3. Dalijimosi teisėsaugos bei teismine informacija ir operatyvinio bendradarbiavimo stiprinimas

Europol

Labai padaugėjo duomenų, teikiamų kovos su terorizmu analizės darbo bylų ryšių punktui „Kelijantys asmenys“, ir pagerėjo tų duomenų kokybė. Kartais esama teisinio ir organizacinio pobūdžio apribojimų, dėl kurių partneriai negali dalytis informacija. Kalbant apie sujungiamumą, Europolas tiria galimybes ir rengia kovai su terorizmu skirtą ryšio sistemą, pagrįstą egzistuojančia sistema SIENA, kuri kovos su terorizmu padalinius valstybėse narėse tiesiogiai sujungtų su Europolu ir tarpusavyje. Eurojustas dabar yra ryšių punkto „Kelijantys asmenys“ partneris, o Albanijos atžvilgiu administracinis procesas tebevyksta.

Valstybės narės jau pradėjo naudotis Europolo informacine sistema (EIS) kovos su terorizmu tikslais. Dabar valstybės narės registruoja asmenų, konkrečiai priskiriamų užsienio kovotojams, vardus ir pavardes. Iki šiol 14 valstybių narių stengiasi naudotis EIS.

---

³ 2015 m. sausio 29 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/219, kuriuo pakeičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2013/115/ES priimti antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) SIRENE vadovą ir kitas įgyvendinimo priemones priedas (OL L 44, 2015 2 18, p. 75).

2015 m. gegužės 11–12 d. Romoje surengtas darbo grupės „Dumas“ posėdis, prie kurio organizavimo vėl prisidėjo Europolas, glaudžiai bendradarbiaudamas su Italijos organizatoriumi. Posėdžio tikslas – išlaikyti darbo su nacionalinių kontaktinių punktų, skirtų užsienio teroristams kovotojams, tinklu tempą, nes su „perspėjimo sąrašu“ susijęs veiklos planas buvo prioritetas darbotvarkės klausimas. Informavimo veiklos srityje darbo grupėje „Dumas“ nuspręsta į kitą spalio mėn. vyksiantį posėdį pakviesti Norvegiją, Šveicariją, Australiją, JAV muitinės ir sienų apsaugos tarnybą ir Interpolą. Darbo grupės „Dumas“ rodiklių sąrašas buvo sujungtas su bendrą rizikos rodiklių sąrašo projektu ir pateiktas Europos Komisijai. Nuspręsta, kad darbo grupė „Dumas“ prisidės prie kas keturis mėnesius vykdomo bendrą rizikos rodiklių atnaujinimo.

Operatyvinio bendradarbiavimo srityje 2015 m. kovo mėn. pabaigoje surengti antrieji mokymo kursai ir pratybos, skirti atgaivinti pirmojo reagavimo tinklo (PRT) veiklą. Dabar tinklą sudaro du ar daugiau apmokyti ekspertai iš kiekvienos valstybės narės. Antrąjį 2015 m. pusmetį įvyks trečiosios mokymo pratybos, skirtos likusiems valstybių narių ekspertams, trečiosioms valstybėms ir trečiosioms šalims. Numatoma reguliariai rengti įspėjamąsias pratybas. Trečiųjų valstybių ekspertų įtraukimas į PRT veiklą yra informavimo veiklos koncepcijos dalis.

2015 m. kovo mėn. Europolas pateikė dokumentą su pasiūlymais, kaip visoje ES gerinti keitimąsi informacija ir žvalgybos duomenimis kovos su terorizmu srityje (dok. 7272/15), kuris buvo aptartas Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatiniame komitete (COSI). Šiame dokumente pateikiamas pasiūlymas dabartinėje Europolo organizacinėje struktūroje įkurti **ES kovos su terorizmu centrą**, siekiant užtikrinti, kad esamomis platformomis ir tarnybomis būtų naudojamos kuo didesniai poveikiui pasiekti.

Europos saugumo darbotvarkėje Komisija remia ES kovos su terorizmu centro įkūrimą („*sustiprinti Europolo paramos funkcijas, sutelkiant jo kovos su terorizmu teisėsaugos pajėgumus Europos kovos su terorizmu centre*⁴ prie Europolo“).

---

⁴ Centre, kuris vykdytų veiklą Europolo teisinių įgaliojimų ribose, veiktų 1) Europolo ryšių punktas „Keliaujantys asmenys“, susijęs su užsienio teroristais kovotojais ir susijusiais teroristų tinklais, 2) ES ir JAV terorizmo finansavimo sekimo programa (TFSP), 3) FIU.NET – decentralizuotas kompiuterinis tinklas, padedantis finansinės žvalgybos padaliniais, kuris bus įtrauktas į Europolo struktūrą 2016 m., ir 4) Europolo esami pajėgumai, susiję su šaunamaisiais ginklais ir sprogstamaisiais įtaisais.

Eurojustas

Kovo mėn. Eurojustas Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatiniam komitetui (COSI) pateikė pasiūlymus, kaip gerinti dalijimąsi informacija tarp valstybių narių ir su atitinkamomis ES agentūromis (dok. 7445/15), pabrėždamas, jog svarbu garantuoti, kad informacija, kuria pasikeista, galėtų būti naudojama kaip įrodymas apkaltinamiesiems nuosprendžiams užtikrinti. Tai yra:

- raginimas valstybėms narėms geriau vykdyti įsipareigojimus, nurodytus Tarybos sprendime 2005/671/TVR dėl keitimosi informacija teroristinių nusikaltimų srityje ir Eurojusto sprendimo 13 straipsnyje, visų pirma dėl keitimosi informacija su Eurojustu atvejais, susijusiais su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais;
- Eurojusto pasirengimas dalyvauti diskusijose, susijusiose su galimu Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS) plėtojimu, siekiant padėti valstybėms narėms įvertinti informaciją apie apkaltinamuosius nuosprendžius trečiųjų šalių piliečiams;
- intensyvesnis dalijimasis informacija, optimaliai naudojant esamus tinklus, pvz., ES valstybių narių generalinių prokurorų ir prokuratūrų direktorių patariamąjį forumą (Patariamasis forumas), nacionalinius korespondentus terorizmo klausimais, Eurojusto kontaktinius punktus trečioiose valstybėse, Europos teisėjų mokymo tinklą (ETMT);
- raginimas valstybėms narėms tinkamiau remtis Eurojustu operatyvinėse bylose, ypač Eurojusto koordinaciniais pasitarimais ir koordinavimo centrais;
- intensyvesnis Eurojusto ir Europolo dalijimasis informacija;
- Eurojusto įsipareigojimas toliau stiprinti operatyvinį ir strateginį bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, susijusį su užsienio kovotojų reiškiniu, visų pirma stiprinant bendradarbiavimą su JAV ir Eurojusto kontaktiniais punktais Turkijoje ir Vakarų Balkanuose; numatant išplėsti Eurojusto kontaktinių punktų tinklą MENA šalyse ir numatant 2015 m. su šiomis šalimis surengti strateginį seminarą, kuriame ypatingas dėmesys būtų skiriamas teisminiam bendradarbiavimui, be kita ko, sunkumams kovojant su užsienio teroristų kovotojų reiškiniu; aptariant Eurojusto ryšių palaikymo teisėjų siuntimą į trečiąsias valstybes, įskaitant ryšių palaikymo teisėjų vaidmenį ir šalių atrankos kriterijus (pvz., būtinybę atsižvelgti į reiškinius, susijusius su užsienio teroristų kovotojų kelionėmis).

Eurojustas toliau renka ir analizuoja nacionalines teismines atsakomąsias priemones reaguojant į užsienio teroristų kovotojų reiškinį. Eurojusto klausimynas šiuo klausimu 2015 m. kovo mėn. pabaigoje buvo išplatintas visiems Eurojusto nacionaliniams korespondentams teroristų klausimais ir Eurojusto ryšių palaikymo teisėjams iš Norvegijos, Šveicarijos ir JAV. Klausimyne daugiausia dėmesio skiriama teisėkūros raidai nacionaliniu lygmeniu, uždaviniams ir geriausios praktikos pavyzdžiams vykdam su užsienio teroristais kovotojais susijusius tyrimus ir jų baudžiamąjį persekiojimą, taip pat teismams tenkančiam vaidmeniui taikant pasitraukimo, reabilitacijos ir kovos su radikalizacija bei deradikalizacijos priemones. Atsakymai į klausimyną bus pagrindas diskusijoms Taktiniame susitikime terorizmo klausimais, kurį Eurojustas rengia 2015 m. birželio mėn. pabaigoje. Jais taip pat bus prisidėta siekiant atnaujinti Eurojusto užsienio kovotojų ataskaitą, kurią planuojama parengti 2015 m. pabaigoje.

2015 m. birželio 5 d. Eurojustas pateiks savo išvadas dėl teisminių atsakomųjų priemonių reaguojant į užsienio teroristų kovotojų reiškinį Patariamąjo forumo nariams, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis nuomonėmis tarp valstybių narių prokuratūrų aukščiausio lygio atstovų. Konferencijoje „Kova su radikalizacija terorizmo ir smurtinio ekstremizmo tikslais“, kurią 2015 m. gegužės 21–22 d. Tryje surengė Europos teisės akademija, Eurojustas pristatė užsienio teroristų kovotojų ataskaitos išvadas teisėjams ir prokurorams ir paragino valstybių narių teismines institucijas geriau keistis informacija tarpusavyje ir su Eurojustu.

2015 m. balandžio mėn. Eurojustas prisijungė prie Europolo ryšių punkto „Keliantys asmenys“ ir prireikus palengvins tolesnę teisminę veiklą, susijusią su informacija, kuria keičiamasi per ryšių punktą.

Baudžiamosios teisenos priemonės

2015 m. vasario 15 d. CATS surengė debatus dėl kovos su terorizmu teisminių aspektų įgyvendinant valstybių ar vyriausybių vadovų ir Rygos pareiškimus. Delegacijos iš esmės pritarė, kad būtų aktualu apsvarstyti konkrečias priemones ir pagerinti įgyvendinimą priemonių, kurių jau imamasi penkiose pirmininkaujančios valstybės narės dokumente (dok. 5917/15) nurodytose veiklos srityse, t. y. i) kriminalizavimo, ii) veiksmingų baudžiamųjų procesų vykdymo, iii) teisminių institucijų keitimosi informacija ir bendradarbiavimo, iv) pasitraukimo, rehabilitacijos ir kovos su radikalizacija bei deradikalizacijos priemonių teisiniame kontekste ir v) bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis. Nemažai konkrečių priemonių jau įtraukta į Europos saugumo darbotvarę.

Valstybės narės keletą kartų nurodė, kad reikia įvertinti, ar tikslinga peržiūrėti esamą Pamatinį sprendimą 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu su pakeitimais, padarytais Pamatiniu sprendimu 2008/919/TVR, atsižvelgiant į JT ST rezoliucijos 2178(2014) reikalavimus. Europos saugumo darbotvarkėje numatoma, kad „2015 m. Komisija pradės poveikio vertinimą, kad 2016 m. atnaujintų 2008 m. pamatinį sprendimą dėl kovos su terorizmu“. Pažymėta, kad šiuo klausimu bus atsižvelgta į šiuo metu vykstančias derybas dėl Papildomo protokolo, kuriuo papildoma Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos.

2015 m. sausio 21 d. Europos Tarybos Ministrų Komitetas įsteigė Užsienio teroristų kovotojų ir susijusių klausimų komitetą (COD-CTE) siekiant parengti Papildomo protokolo, kuriuo papildoma Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos (CETS Nr. 196), atsižvelgiant į JT ST rezoliuciją 2178, projektą raginant, *inter alia*, kriminalizuoti keliavimą į užsienį terorizmo tikslais, taip pat tokių kelionių organizavimą ir finansavimą.

2015 m. kovo 13 d. Komisija pateikė rekomendaciją dėl Tarybos sprendimo, kuriuo suteikiami įgaliojimai vesti derybas ES vardu, projekto. Po labai intensyvių derybų 2015 m. balandžio 1 d. Taryba priėmė pirmiau nurodytą sprendimą taikant rašytinę procedūrą pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių 12 straipsnio 1 dalį (dok. 7300/3/15 REV 3 EU RESTRICTED). Darbas bus tęsiamas siekiant ES vardu pasirašyti ir sudaryti protokolą, kol bus pateiktas Komisijos pasiūlymas tuo atžvilgiu.

ECRIS

Informacija apie ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius yra svarbus šaltinis teisėsaugos ir teisminėms institucijoms. Itin svarbus yra greitas ir paprastas keitimasis informacija apie teistumą. Šiuo metu dauguma valstybių narių keičiasi informacija per Europos nuosprendžių registru informacinę sistemą (ECRIS), kurioje paskelbiama daugiau kaip 100 000 pranešimų per mėnesį ir šis skaičius auga. Tačiau visas ECRIS potencialas išnaudojamas tik informacijos apie ES piliečių teistumą atveju. Šiuo metu trūksta veiksmingos sistemos, apimančios informaciją apie trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės teistumą.

Šiuo metu Komisija nagrinėja būdus, kaip spręsti šį klausimą. Tai taip pat yra vienas iš Europos saugumo darbotvarkės prioritetų. Komisija kelias kitas savaites konsultuosis siekdama išsamiau išnagrinėti, koks būtų tinkamiausias tolesnis žingsnis. Šias problemas būtų galima išspręsti įdiegiant paiešką pagal rodyklę, pagrįstą funkcija „atitiktis nustatyta / atitikties nenustatyta“; tai galėtų būti decentralizuota, pavyzdžiui, kaip FIU-Net (finansinės žvalgybos padalinių tinklas), arba centralizuota, kaip antai SIS (Šengeno informacinė sistema). Jeigu „atitiktis“ nustatyta, prašančioji valstybė narė galėtų per ECRIS kreiptis į valstybę (-es) narę (-es), kuri turi informacijos apie atitinkamo asmens teistumą.

4. Kova su neteisėtais šaunamaisiais ginklais

2015 m. kovo 26 d. Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinis komitetas (COSI) aptarė keletą konkrečių priemonių ir veiksmų, kurių įgyvendinimas bus paspartintas, visų pirma dėl keitimosi informacija, mažesnių galimybių gauti neteisėtų šaunamųjų ginklų, šaunamųjų ginklų išėmimo iš apyvartos ir deaktyvavimo, taip pat bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis (dok. 6739/15). Dabar reikia dėti tolesnes pastangas, kad tai būtų įgyvendinama. Valstybės narės buvo paskatintos dalyvauti įgyvendinant operatyvinį veiksmų planą šaunamųjų ginklų klausimu ir buvo sutarta, kad turėtų būti pagerintas keitimasis informacija ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis. COSI pritarė šioms keturioms darbo kryptims ir pabrėžė, kad svarbu peržiūrėti Direktyvą dėl šaunamųjų ginklų (Direktyva 91/477/EEB dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės su pakeitimais, padarytais Direktyva 2008/51/EB), visų pirma siekiant nustatyti aukšto lygio minimalius šaunamųjų ginklų deaktyvavimo standartus. Taip pat buvo pažymėta, kad svarbu įtraukti muitines ir rengti mokymus; be to, atkreiptas dėmesys, kad ypatingus iššūkius kelia internetas ir „juodasis tinklas“.

Europos saugumo darbotvarkėje Komisija paskelbė ketinanti peržiūrėti teisės aktus šaunamųjų ginklų srityje ir 2016 m. pateikti pasiūlymų siekiant pagerinti dalijimąsi informacija, padidinti atsekamumą, standartizuoti ženklumą ir nustatyti bendrus šaunamųjų ginklų neutralizavimo standartus.

Muitinių bendradarbiavimo darbo grupė aptarė kovą su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais muitinės požiūriu, įskaitant muitinių ir policijos bendradarbiavimą.

Europos šaunamųjų ginklų ekspertų (EŠGE) grupėje, patariančioje Teisėsaugos darbo grupei, Nyderlandai pasisiūlė, padedant JK, vadovauti „Šaunamųjų ginklų direktyvos / teisinių spragų ir pakeistų ginklų“ darbo grupei. Be to, EŠGE nuomone, reikia skubiai atlikti direktyvos peržiūrą.

Europos saugumo darbotvarkėje Komisija taip pat akcentuoja neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais išorės aspekto svarbą, visų pirma Vakarų Balkanų ir MENA šalių atžvilgiu.

5. Valstybių narių saugumo tarnybų bendradarbiavimo intensyvinimas

Pirmininkaujanti Latvijos iniciatyva valstybių narių saugumo tarnybos 2015 m. balandžio 16 d. informavo Nuolatinių atstovų komitetą apie savo bendradarbiavimą, vykstantį ne ES struktūrose.

6. Terorizmo finansavimas

2015 m. sausio 27 d. Komisija ir ECOFIN taryba priėmė bendrą pareiškimą (dok. 5748/15) patvirtinant kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinį, kuriame į kovos su pinigų plovimu dokumentų rinkinį atsižvelgiama kovos su terorizmu kontekste ir akcentuojama tolesnių pastangų svarba, pavyzdžiui, finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimo Europos lygiu teroristų finansavimo klausimais stiprinimo ir teroristų finansavimo keliamų grėsmių nagrinėjimo ES viršvalstybiniame rizikos vertinime pastangų svarba.

2015 m. balandžio 20 d. posėdyje Taryba priėmė poziciją per pirmąją svarstymą dėl naujų taisyklių, kuriomis siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui. Europos Parlamentas, su kuriuo susitarta 2014 m. gruodžio 16 d., dokumentų rinkinį priėmė 2015 m. gegužės 20 d.

Kovos su pinigų plovimu direktyva ir reglamentu bus sustiprintos ES kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu taisyklės ir užtikrintas nuoseklumas su požiūriu, kurio laikomasi tarptautiniu lygiu, visų pirma Finansinių veiksmų darbo grupėje (FATF). Reglamente konkrečiau nagrinėjami klausimai, susiję su informacija, teikiama pervedant lėšas.

2015 m. kovo 31 d. Vokietijos ir Prancūzijos finansų ministrai nusiuntė bendrą laišką Europos Komisijai, kuriame Komisija raginama ES lygiu imtis naujų iniciatyvų, susijusių su teroristų finansavimu, įskaitant turto įšaldymo sistemą, taikomą ES esantiems teroristams be sąsajos su tarptautinėmis teroristų organizacijomis (Lisabonos sutarties 75 straipsnis), anoniminių mokėjimo priemonių kontrolės stiprinimą, reguliavimo sistemą, kuria užkertamas kelias gryniaisiais pinigais mokėti už vertybes (kultūros paveldą), nuodugnesnį išsamų patikrinimą kapitalo judėjimo į didelės rizikos zonas atveju ir geresnę finansinės žvalgybos padalinių prieigą prie centralizuotuose registruose esančių banko duomenų.

ES reaguojant į Sirijos / Irako užsienio kovotojų reiškinį, pagal Terorizmo finansavimo sekimo programą (TFSP) 12 ES valstybių narių iki šiol pateikta 1 344 žvalgybos pranešimai, susiję tik su šia kylančia grėsme. Europolo kovos su terorizmu ir finansinės žvalgybos ekspertai valstybių narių valdžios institucijoms teikia analitines, strategines ir operatyvines ekspertines žinias, įskaitant operatyvinę pagalbą vietoje, analitinę metodiką (viešųjų pirkimų metodų tendencijų bei modelių ir teroristinių grupių tiekimo grandinių nustatymą, turto kontrolę, kelionių modelių analizę). 2016 m. Finansinės žvalgybos padalinį integravus į Europolą bus sustiprintos galimybės teikti kovos su terorizmu finansinius pajėgumus.

7. Tinklų ir informacijos saugumo direktyva

Šio pasiūlymo, kuris yra Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategijos dalis, tikslas – nacionaliniu ir ES lygiu įdiegti būtinus mechanizmus, kuriais būtų didinamas saugumo lygis ir reaguojama į kibernetines grėsmes, kad visoje ES būtų užtikrinta saugi ir patikima skaitmeninė aplinka. 2014 m. spalio ir lapkričio mėn. įvyko du trišalio dialogo susitikimai, o pastarosiomis savaitėmis įvyko techniniai susitikimai su Europos Parlamentu. 2015 m. balandžio 30 d. įvyko trečias trišalio dialogo susitikimas, tačiau kol kas nebuvo rastas išsamus visų klausimų sprendimas. Politiniu lygiu ir Europos Parlamentas, ir Taryba pritaria tam, kad dėl pasiūlymo būtų susitarta kuo greičiau, kadangi jie abu akcentuoja poreikį užtikrinti didesnę ES informacinių ir ryšių sistemų saugumą.

Tačiau tebėra esminių klausimų dėl turinio, kuriuos reikia išspręsti, pavyzdžiui, dėl taikymo srities ir suderinimo lygio, taip pat dėl teritorinės aprėpties ir vykdymo užtikrinimo. Kaip prašyta trišalio dialogo susitikime, Komisija gegužės 27 d. pateikė pasiūlymų dėl neišspręstų klausimų; jais remiantis pradėti rengti tolesni techniniai susitikimai. Kitas trišalio dialogo susitikimas dar nėra numatytas, tačiau pirmininkaujanti valstybė narė tebėra įsipareigojusi per birželio mėn. pasiekti pažangos.

Į ES kibernetinio saugumo strategiją taip pat įtraukta kibernetinio saugumo produktų bendrosios rinkos skatinimo priemonių, taip pat investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą ir inovacijų skatinimo nuostatų. Bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimas taip pat yra pagrindinis Komisijos skaitmeninės darbotvarkės tikslas, o viena iš joje nustatytų veiklos kryptių – pasitikėjimo internetu ir interneto saugumo didinimas, nes nuo jų priklauso Europos ekonomikos augimas ir tvirto skaitmeninio verslo sektoriaus plėtojimas. 2015 m. gegužės 6 d. Komisija pateikė bendrosios skaitmeninės rinkos dokumentų rinkinį, kuriame pabrėžtas tvirtas veikiančios bendrosios skaitmeninės rinkos ir kibernetinio saugumo tarpusavio ryšys. Bendrosios skaitmeninės rinkos strategija apima ir teisėkūros, ir ne teisėkūros priemones, o daugiausia dėmesio bus skiriama geresnėms galimybėms įsigyti skaitmeninių prekių ir paslaugų visoje Europoje, sudarant tinkamas sąlygas skaitmeniniams tinklams bei paslaugoms ir kuo labiau padidinant skaitmeninės ekonomikos augimo potencialą.

2015 m. balandžio 28 d. Komisijos pateiktoje Europos saugumo darbotvarkėje pirmenybė teikiama ne tik kovai su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, bet ir su elektroniniais nusikaltimais, atsižvelgiant į jų aiškų tarpvalstybinį pobūdį, taip pat dėl to, kad tai – viena iš sričių, kuriose ES veiksmai gali turėti didelį poveikį. Darbotvarkėje akcentuojama, kaip svarbu visiškai įgyvendinti galiojančius ES teisės aktus ir bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi, taip pat koks svarbus yra Europolo Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centro ir Eurojusto darbas. Reikės vykdyti veiklą, kurioje apžvelgiamos nusikalstamų veikų tyrimo vykdymo kliūtys, visų pirma susijusių su kompetentingų teisminių institucijų ir taisyklių dėl galimybės susipažinti su įrodymais ir informacija klausimais, esamos politikos kibernetinio saugumo srityje įgyvendinimu, kibernetiniais išpuoliais, intensyvesne kibernetinių gebėjimų stiprinimo veikla pagal išorės paramos priemones ir teisės aktų dėl kovos su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu.

II. RADIKALIZACIJOS PREVENCIJA IR VERTYBIŲ APSAUGA

1. Informacijos internete žymėjimo pajėgumų stiprinimas, įskaitant Internetinės informacijos žymėjimo padalinio išplėtojamą Europole

2015 m. kovo 12 d. Taryba (Teisingumo ir vidaus reikalai) susitarė, kad, remdamasis projektu „Patikrink žiniatinklį“, **Europolas iki 2015 m. liepos 1 d. sukurs ES internetinės informacijos žymėjimo padalinį (ES IIŽP)**, kurio keturios užduotys būtų:

- koordinuoti teroristinio ir smurtinio ekstremistinio interneto turinio nustatymo užduočių (žymėjimo) vykdymą su atitinkamais partneriais ir dalytis tomis užduotimis;
- greitai, veiksmingai ir efektyviai vykdyti žymėjimus ir juos remti, glaudžiai bendradarbiaujant su pramonės atstovais;
- remti kompetentingas institucijas, vykdant strateginę analizę ir operatyvinę analizę;
- atlikti Europos kompetencijos centro funkcijas vykdant pirmiau minėtas užduotis.

2015 m. kovo mėn. Europolas pateikė Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatiniam komitetui koncepcijos aprašymą (dok. 7266/15), kuris vėliau buvo patikslintas plane; šis planas aptartas 2015 m. balandžio mėn. Europole surengtame ekspertų posėdyje, kuriame dalyvavo valstybės narės, Komisija ir kovos su terorizmu koordinatoriaus biuras. Iš tolesnių ekspertų diskusijų, be kita ko, su pramonės atstovais, paaiškėjo, kad ES IIŽP bandomąjį etapą galima pradėti įgyvendinti 2015 m. liepos 1 d., antrąjį etapą – 2016 m. sausio 1 d., o 2016 m. liepos 1 d. jis gali pradėti veikti visu pajėgumu. Etapais grindžiamas požiūris sudarys galimybes vykdant veiklą daryti pakeitimus. Valstybės narės turėtų paskirti ES IIŽP kontaktinius punktus, kad būtų galima sukurti tinklą ir pradėti bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės poreikius ir pajėgumus, joms bus teikiamos skirtingos ES IIŽP paslaugos.

2. Atsvaros propagandai pranešimai

Komisija atlieka darbą, kuriuo siekiama įsteigti forumą su interneto bendrovėmis. *Forumo su interneto paslaugų teikėjų bendruomene* parengiamasis darbas papildo ES IIŽP darbą. Komisija pranešė, kad 2015 m. rudenį ji kartu su IT bendrovėmis suburs ES lygmens forumą, kuriame jos galės bendrauti su teisėsaugos institucijomis ir pilietine visuomene. Bendradarbiaujant su IT bendrovėmis forume bus nagrinėjami teisėsaugos institucijoms susirūpinimą keliantys klausimai dėl naujų šifravimo technologijų.

Sirijos strateginės komunikacijos patariamoji grupė yra Belgijos vadovaujamas projektas, kurį sudaro du komponentai: pirmasis – veiklos konsultacinė tarnyba, kuriai pavesta konsultuoti valstybes nares apie kovos su smurtiniu ekstremizmu vykdymą ir kovos su terorizmu komunikacijos kampanijų įgyvendinimą. Antrasis – tai tinklas, kuriame valstybių narių atstovai keičiasi geriausios praktikos pavyzdžiais kovos su smurtiniu ekstremizmu ir kovos su terorizmu komunikacijos srityse. Projektas finansuojamas iš 18 mėnesių trukmės Europos Komisijos dotacijos. Per pirmąjį 2015 m. pusmetį Sirijos strateginės komunikacijos patariamoji grupė apsilankė arba dar apsilankys 10 valstybių narių. Nuo 2015 m. Sirijos strateginės komunikacijos patariamąsios grupės tinklas surengė du susitikimus ir šiuo metu jame dalyvauja daugiau nei dvidešimt valstybių narių.

Kovo 11 d., minint Aukų dieną, Komisija surengė kasmetinį renginį su aukų organizacijomis ir suteikė galimybę terorizmo aukoms būti išgirstoms.

Komunikacija ir kova su terorizmu

Po teroristinių išpuolių Paryžiuje Integruoto politinio atsako į krizes mechanizmo (IPCR) interneto platformoje, kuri yra pagrindinė IPCR ryšių priemonė, buvo atidarytas kovos su terorizmu komunikacijos centras. Šio forumo tikslas – padėti užtikrinti pasirengimą ir ateityje sudaryti palankesnes sąlygas politiniam atsakui galimų teroristinių išpuolių atveju. Jis sudaro galimybių keistis patirtimi ir jame kaupiama atitinkama informacija, susijusi su politiniu sprendimų priėmimo procesu ES lygiu ir visose valstybėse narėse (pvz., politiniai pareiškimai, viešosios komunikacijos strategijos, teminiai posėdžiai ir reginių programos ir t. t.). Informacija yra neįslaptinta ir ja keičiamasi savanoriškai.

Kovos su terorizmu komunikacijos centru gali naudotis valstybės narės, Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, Komisija, EIVT, kovos su terorizmu koordinatorius ir ES agentūros. Ši priemonė buvo sukurta siekiant padėti valstybėms narėms ir gali būti toliau plėtojama pagal jų poreikius, tačiau ji nepakeičia esamų komunikacijos kanalų (visų pirma perduodant operatyvinę ir (arba) įslaptintą informaciją).

„Venecijos klubas“ (neoficialus valstybių narių už komunikaciją atsakingų direktorių tinklas) 2015 m. birželio mėn. Vienoje surengs susitikimą, kuriame daugiausia dėmesio bus skirta komunikacijos iššūkiams, susijusiems su radikalizacijos prevencija ir keitimuisi nuomonėmis apie valstybių narių komunikacijos strategijas ir veiklą. Bus skirta dėmesio naujų žiniasklaidos priemonių naudojimui (veiksmingumas, prieinamumas finansiniu požiūriu, pasiekiamą auditorija, stebėseną).

3. Reabilitacija teisminiame kontekste, be kita ko, kalėjimuose

Kovo 13 d. pirmininkaujančios Latvijos iniciatyva teisingumo ministrai šį klausimą aptarė pietų metu. Kartu su pirmininkausiančiu Liuksemburgu ir remiant ES kovos su terorizmu koordinatoriui Komisijos narė V. Jourova ketina spalio 19–20 d. surengti ministrų konferenciją reabilitacijos teisminiame kontekste, be kita ko, kalėjimuose, klausimu. Kaip pirmą žingsnį 2015 m. gegužės 18 d. kartu su Tarptautiniu kovos su terorizmu centru (ICCT, Haga) Komisija surengė ekspertų susitikimą su teisminėmis bei kalėjimų institucijomis ir radikalizacijos klausimo ekspertais.

Komisija perskirstė teisingumo srities finansines priemones atitinkamų iniciatyvų paramai: kovos su radikalizacija ir kovos su terorizmu klausimai buvo įtraukti į prioritetų sąrašą iš dalies pakeičiant 2015 m. Teisingumo srities metinę darbo programą. Komisijos narė V. Jourova paskyrė 1,5 mln. EUR iš 5,5 mln. EUR kvietimo teikti paraiškas teisėjų mokymo projektams; iš kvietimui teikti paraiškas teismo bendradarbiavimo projektams skirtų 3,3 mln. EUR ji paskyrė 1 mln. EUR. Kvietimas teikti paraiškas Europos teisėjų mokymo projektams bus paskelbtas 2015 m. vasarą, paraiškų pateikimo terminas – 2015 m. rudenį. Jame daugiausia dėmesio bus skiriama specialistų mokymui ir projektams, palengvinantiems mūsų baudžiamosios justicijos sistemų subjektų keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais. Europos teisėjų mokymo tinklas Europos Komisijos prašymu pritaikė savo mokymo programą ir įtraukė mokymo seminarus kovos su radikalizacija ir kovos su terorizmu temomis, taip pat – mainus ir mokomuosius vizitus prokurorams 2015 m. ir 2016 m.

Komisija toliau stiprina savo ilgalaikį bendradarbiavimą su Europos kalėjimų ir pataisos tarnybų organizacija (EuroPris) ir Europos probacijos organizacija (CEP) siekdama spręsti rehabilitacijos, be kita ko, pakartotinės radikalizacijos ir radikalizacijos prevencijos kalėjimuose, klausimus. Tai taip pat yra vienas iš Europos saugumo darbotvarkės prioritetų.

Informacijos apie radikalizaciją tinklas taip pat vykdo su šiuo klausimu susijusį darbą tarp specialistų. Pavyzdžiui, birželio 15–16 d. Briuselyje įvyks ekspertų susitikimas sugrįžusių užsienio kovotojų, taip pat rehabilitacijos ir radikalizacijos kalėjimuose klausimais.

4. Iniciatyvos švietimo srityje

Bendra Prancūzijos Vyriausybės, Europos Komisijos ir pirmininkaujančios Latvijos iniciatyva 2015 m. kovo 17 d. įvyko neformalus ES švietimo ministrų susitikimas, kuriame buvo aptartas radikalizacijos prevencijos klausimas. Tame susitikime priimta „Deklaracija dėl pilietiškumo ir bendrų laisvės, tolerancijos ir nediskriminavimo vertybių propagavimo pasitelkiant švietimą“; ji vėliau gali būti panaudota rengiant Tarybos išvadas. 2015 m. gegužės 18 d. posėdyje šį klausimą dar kartą nagrinėjo Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto taryba. Komisija ketina tikslingiau mobilizuoti finansavimo programas šioms pastangoms remti.

Kaip nurodyta Europos saugumo darbotvarkėje, Komisija pirmenybę teiks kovai su radikalizacija, jaunimo marginalizacija ir įtraukties skatinimui; tam ji imsis konkrečių priemonių pagal Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“), Europos jaunimo strategiją, ES darbo planą sporto srityje ir kultūros darbo planą. Kad paremtų šią veiklą, Komisija skirs lėšų pagal programas „Erasmus +“ ir „Kūrybiška Europa“, *inter alia*, didindama paramą mokytojų ir su jaunimu dirbančių asmenų judumui, jaunimo mainams ir savanoriškai veiklai, švietimo ir jaunimo politikos strateginėms partnerystėms, tarpvalstybiniams tinklams, mokyklų bendradarbiavimo platformoms, pilietiškumo ugdymo bendriems projektams ir sporto srities bendradarbiavimo partnerystėms. Komisija taip pat inicijuos tolesnius mokslinius tyrimus pagal programą „Horizontas 2020“ (*konkrečiai pagal jos komponentus „Visuomenės uždaviniai“ ir „Mokslas dalyvaujant visuomenei ir jai skirtas mokslas“*), kad būtų geriau suprastos radikalizacijos priežastys bei apraiškos.

Be to, Komisija atidžiau išnagrinės švietimo bei kitų susijusių sričių, pavyzdžiui, kultūros, sporto, užimtumo, gerovės, saugumo, bendradarbiavimo galimybes ir kitus darbo socialinės įtraukties srityje būdus.

5. Komunikacijos strategijos, kuriomis propaguojama tolerancija, nediskriminavimas, pagrindinės laisvės, tarpkonfesinis ir kito pobūdžio bendruomenės dialogas

Pirmininkaujančios Latvijos ir Prancūzijos iniciatyva 2015 m. sausio 11 d. ES kultūros ministrai paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame ginama saviraiškos laisvė ir kūrybos laisvė.

Pirmininkaujančios Latvijos iniciatyva 2015 m. balandžio 21 d., remiantis Prancūzijos, Komisijos pirmininko pavaduotojo F. Timmermanso ir kovos su terorizmu koordinatoriaus pareiškimais, įvyko Bendrųjų reikalų tarybos diskusija pietų metu dėl galimo šių priemonių įgyvendinimo ir tikslų pasiekimo.

Komisija įsipareigojo surengti metinį kolokviumą dėl pagrindinių teisių padėties ES, kuriuo siekiama gerinti tarpusavio bendradarbiavimą ir politinį dalyvavimą propaguojant ir apsaugant pagrindines teises. Per pirmąjį kolokviumą, kuris bus surengtas 2015 m. spalio mėn., daugiausia dėmesio bus skiriama tolerancijos ir pagarbos skatinimui, visų pirma siekiant užkirsti kelią antisemitiskai ir antimusulmoniškai neapykantai ir su ja kovoti. Prieš kolokviumą turi būti konsultuojamasi su pilietine visuomene ir suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant du aukšto lygio dialogus, iš kurių vienas bus surengtas su religiniais vadovais, o kitas – su nereliginių organizacijų atstovais.

2015 m. gegužės 8 d. Komisija priėmė savo metinę ataskaitą dėl ES pagrindinių teisių chartijos taikymo, kurioje akcentuojama, kad įgyvendinant saugumo priemones reikia užtikrinti visapusišką pagarbą pagrindinėms teisėms ir jų propagavimą. 2015 m. birželio 23 d., remdamasi šia ataskaita, Taryba surengs kasmetinius debatus dėl Chartijos.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra tęsė darbą, kad padėtų ES institucijoms bei ES valstybėms narėms suprasti ir spręsti uždavinius, susijusius su visų asmenų pagrindinių teisių apsauga ES.

6. Profesinis mokymas, galimybės įsidarbinti, socialinė integracija

Pirmininkaujančios Latvijos iniciatyva kovo 9 d. Užimtumo ir socialinės politikos taryba (EPSCO) priėmė išvadas „Siekiant įtrauktesnių darbo rinkų“ (dok. 6182/15), kuriose siūloma keletas priemonių, įskaitant paramą priemonėms, kuriomis didinamas darbo rinkų įtraukumas, panaudojant finansines priemones, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI), daugiausia dėmesio skiriant nepalankioje padėtyje esančių grupių integravimui į darbo rinką.

Kaip nurodyta Europos saugumo darbotvarkėje, valstybėms narėms teikiama Europos socialinio fondo finansinė parama, kuria skatinama socialinė įtrauktis, kova su skurdu ir bet kokia diskriminacija. Ne mažiau kaip 20 % ESF išteklių kiekvienoje valstybėje narėje turi būti skirti „Socialinės įtraukties propagavimui, kovai su skurdu ir visų formų diskriminacija“. Iš viso šiam tikslui buvo skirta gerokai daugiau nei 20 %. 60,54 % ESF ir jaunimo užimtumo iniciatyvos lėšų yra sutelktos šiems ESF prioritetams: aktyviai įtraukčiai, darniai jaunimo integracijai, galimybėms įsidarbinti, mokyklos nebaigimo problemos sprendimui ir mokymuisi visą gyvenimą.

Įgyvendinant Europos semestrą, kai kuriose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose daugiausia dėmesio skiriama geresnei migrantų kilmės asmenų integracijai į darbo rinką.

III. BENDRADARBIAVIMAS SU MŪSŲ TARPTAUTINIAIS PARTNERIAIS

Prioritetas – įgyvendinti 2015 m. vasario 9 d. Užsienio reikalų tarybos priimtas plataus užmojo išvadas dėl kovos su terorizmu, kuriose toliau patikslintos gairės valstybių ir vyriausybių vadovams tarptautinio bendradarbiavimo srityje.

7. Spręsti krizes ir konfliktus, visų pirma mūsų pietinėse kaimyninėse šalyse, strategiškai peržiūrint savo požiūrį

Libijos klausimu 2015 m. balandžio mėn. Užsienio reikalų taryba parengė ir aptarė antrąją politinę reagavimo į krizę programą. Į šią politinę reagavimo į krizę programą įtraukti kovos su terorizmu aspektai. Remiantis politine reagavimo į krizę programa ir tolesniais pokyčiais, Libijai skirta kovos su terorizmu strategija bus parengta, kai tik bus tinkamos sąlygos vietoje.

Sirijos ir Irako klausimu kovo 16 d. ES priėmė Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL/„Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirtą ES regioninę strategiją, o šiuo metu daugiausia dėmesio skiria jos įgyvendinimui.

Jemeno klausimu 2013 m. ES priėmė Somalio pusiasaliui ir Jemeni skirtą kovos su terorizmu veiksmų planą. Jo įgyvendinimas sustabdytas dėl šiuo metu itin nestabilios politinės padėties.

8. Aktyviau bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis saugumo ir kovos su terorizmu klausimais, visų pirma Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje bei Sahelyje, taip pat Vakarų Balkanuose, be kita ko, su partneriais vykdant naujus pajėgumų stiprinimo projektus (pvz., sienų kontrolės srityje) ir teikiant tikslingesnę ES pagalbą

Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) šalys

Vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja F. Mogherini nustatė šiuos politinius Užsienio reikalų tarybos išvadų įgyvendinimo prioritetus: užmegzti tikslinius ir sustiprintus dialogus saugumo bei kovos su terorizmu klausimais, parengti kovos su terorizmu veiksmų planus, rengti kovos su terorizmu praktinius seminarus, į ES delegacijas nusiųsti saugumo ir kovos su terorizmu ekspertus, rengti naujus dvišalius gebėjimų stiprinimo projektus, vykdyti strateginę komunikaciją, numatyti įsteigti TVR agentūras ir rengti priemones MENA šalyse ir surengti EUROMED ministrų susitikimą užsienio teroristų kovotojų klausimais. Buvo parengta ir valstybėms narėms perduota įgyvendinti skirta politinių prioritetų santrauka. Imtasi veiksmų, kad ES delegacijos aktyviai prisidėtų prie įgyvendinimo.

Buvo atrinkti valstybių narių komandiruojami **kovos su terorizmu ir saugumo ekspertai**, kurie turi būti nusiųsti į aštuonias svarbiausias ES delegacijas; šis procesas aktyviai vykdomas ir bus užbaigtas ne vėliau kaip rugsėjo mėn.

Bendradarbiavimas su **Tunisu ir Libanu** kovos su terorizmu srityje buvo tęsiamas teikiant jam pirmenybę: vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja F. Mogherini bendradarbiavo su Tunisu kovos su terorizmu srityje Asociacijos komiteto posėdyje ir dalyvavo eitynėse Tunise po išpuolio Bardo muziejuje. 2015 m. kovo 30 d. Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas D. Tuskas kartu su kovos su terorizmu koordinatoriumi lankėsi Tunise po išpuolio Bardo muziejuje. Kovos su terorizmu koordinatorius kartu su EIVT direktoriumi, atsakingu už daugiašalius reikalus, 2015 m. vasario mėn. vadovavo tarpžinybinei misijai Tunise siekiant nustatyti paramos kovai su terorizmu sritis. Rengiamas kovos su terorizmu projektas siekiant kuo greičiau pradėti jį įgyvendinti: gegužės mėn. vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja F. Mogherini nusiuntė laišką ir memorandumą Tuniso Ministrui Pirmininkui, siūlydama konkrečias paramos ir bendradarbiavimo kovos su terorizmu klausimu sritis, kuriuo remiantis bendradarbiaujant su Tunisu rengiamos paramos priemonės.

Gegužės 27–28 d. Tuniso Ministro Pirmininko vizito Briuselyje metu buvo sužinota Tuniso nuomonė dėl šio memorandumo dėl kovos su terorizmu, kuriuo bus remiamasi su Tunisu rengiant būsimą kovos su terorizmu veiksmų planą ir kuris apima būtinybę kuo greičiau – nurodomas 2015 m. birželio mėn. – surengti ES ir Tuniso dialogą saugumo ir kovos su terorizmu klausimais. Be to, rengiamas 25 mln. EUR vertės saugumo sektoriaus reformos projektas (bus pradėtas vykdyti 2016 m. viduryje), apimantis kovos su terorizmu aspektus. 2015 m. balandžio mėn. Eurojustas dalyvavo Saugumo ir teisingumo pakomitečio posėdyje su Tunisu ir pasiūlė glaudžiau bendradarbiauti: pakvietė Tuniso pareigūnus apsilankyti Eurojuste, pasiūlė 2015 m. pabaigoje / 2016 m. pradžioje kartu su MENA šalimis surengti seminarą teismo bendradarbiavimo kovos su terorizmu srityje klausimais ir paragino Tunisą paskirti papildomų kontaktinių punktų.

2015 m. vasario 23 d. **Libane** įvyko **praktinis seminaras kovos su terorizmu klausimais**, kuriame dalyvavo visos atitinkamos Libano tarnybos, EIVT, Komisija, kovos su terorizmu koordinatorius, ES agentūros, Europolas bei Europos policijos koledžas (CEPOL) ir valstybės narės. Buvo nustatytos gebėjimų stiprinimo ir bendradarbiavimo sritys. Šiuo pagrindu rengiamas kovos su terorizmu veiksmų planas ir gebėjimų stiprinimo projektas.

Birželio 23 d. Ankaroje kartu su **Turkija** bus surengtas **praktinis seminaras kovos su terorizmu klausimais**.

Kai tik bus įmanoma, bus surengti **sustiprinti ir tiksliniai dialogai saugumo ir kovos su terorizmu klausimais** su **Maroku** ir **Libanu**.

Taip pat padaryta pažanga, susijusi su **gebėjimų stiprinimo projektais, visų pirma reagavimo į krizes srityje:**

2015 m. gegužės 5 d. PSK patvirtino **radikalizacijos prevencijos Jordanijoje** projektą (10 mln. EUR, trumpalaikė IcSP). Projektu bus padedama Jordanijos valdžios institucijoms parengti ir įgyvendinti prevencijos strategiją ir politiką, taip pat remiamos aktyviai šioje srityje veikiančios pilietinės visuomenės organizacijos. Projektas bus pradėtas vykdyti pasibaigus vasarai.

2015 m. gegužės 5 d. PSK taip pat patvirtino socialinės įtampos švelninimo ir radikalizacijos prevencijos **Libane** projektą (2,5 mln. EUR, trumpalaikė IcSP). Šio projekto tikslas – konfliktų tarp pabėgėlių ir priimančiųjų bendruomenių prevencija. Juo bus remiami savivaldybių finansiniai ir veiklos pajėgumai bei socialinės tarnybos, taip pat vietos žiniasklaidos kampanijos, propaguojančios taiką. Įgyvendinant projektą taip pat bus vykdoma gebėjimų stiprinimo ir mokymo bei informavimo veikla, kad būtų stiprinami religinių institucijų kovos su smurtiniu ekstremizmu pajėgumai.

Vasario mėn. PSK patvirtino kovos su terorizmu gebėjimų stiprinimo **Irake** projektą; jis taip pat bus pradėtas vykdyti pasibaigus vasarai (3,5 mln. EUR, trumpalaikė IcSP). Jis padės Irakui, visų pirma bendradarbiaujant su patarėju nacionalinio saugumo klausimais, gerinti keitimąsi informacija, parengti ir įgyvendinti išsamią ir žmogaus teises atitinkančią kovos su terorizmu strategiją, ir spręsti radikalizacijos prevencijos ir baudžiamosios teisenos reaguojant į terorizmą klausimus.

Vasario mėn. PSK patvirtino projektą, kurį įgyvendins **Europos policijos koledžas (CEPOL)**; jis taip pat bus pradėtas vykdyti pasibaigus vasarai (2,5 mln. EUR, trumpalaikė IcSP). CEPOL organizuos mainus su atitinkamais ES valstybių narių subjektais, pažintinius vizitus į valstybes nares, ES agentūras bei institucijas, ir pritaikytus mokymus MENA regiono kovos su terorizmu pareigūnams.

Vasario mėn. PSK patvirtino **strateginės komunikacijos projektą** (3,3 mln. EUR, trumpalaikė IcSP), skirtą MENA regionui, kuriuo suinteresuotoms šalims rekomenduojama veiksmingai kovoti su „Da'esh“ propaganda. Vyksta derybos su įgyvendinančiais partneriais.

2015 m. balandžio mėn. Komisija patvirtino projektą, skirtą padėti MENA šalims, Turkijai bei Balkanams **įgyvendinti JT ST rezoliuciją 2178** (baudžiamosios teisenos ir teisėsaugos aspektai, susiję su užsienio teroristais kovotojais), įgyvendinamą Jungtinių Tautų Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC) (5 mln. EUR, Europos kaimynystės priemonė); projekto įgyvendinimas bus pradėtas birželio mėn. Jis jau oficialiai pradėtas įgyvendinti.

Komisija patvirtino projektą, skirtą padėti **Magribo ir Sahelio** šalims **radikalizacijos prevencijos klausimais** (darbas su pilietine visuomene) (5 mln. EUR, Europos kaimynystės priemonė); 2015 m. birželio mėn. jį pradės įgyvendinti Jungtinių Tautų tarpregioninio nusikalstamumo ir justicijos mokslinių tyrimų institutas (UNICRI).

Pagal trumpalaikę IcSP (reagavimas į krizes), buvo pradėtas **radikalizacijos ir smurtinio ekstremizmo prevencijos Sahelyje / Magribe** (ir Nigerijoje, Kamerūne ir Centrinės Afrikos Respublikoje) projektas, pavadintas „*Programme de Prévention Régionale de l'Extémisme Violent de l'Union européenne – PPREV-UE*“ (ES regioninė smurtinio ekstremizmo prevencijos programa), kurį įgyvendinant vykdomi praktiniai moksliniai tyrimai, teikiamos konsultacijos ir organizuojamas mokymas / konsultuojamasis ugdymas šalių, kurias apima projektas, visų lygių sprendimus priimančioms subjektams – vyriausybėms, vietos valdžios institucijoms, pilietinei visuomenei, tarptautinėms organizacijoms ir kitiems paramos teikėjams, įskaitant Europos Sąjungą (ES delegacijas) ir jos valstybes nares (1,675 mln. EUR).

Pagal ilgalaikę IcSP, Pasaulinio kovos su terorizmu forumo kontekste bendradarbiaujant su **Tarptautiniu teisingumo ir teisinės valstybės institutu Maltoje** pradėti du MENA šalims skirti projektai; jais parlamentų nariams ir aukščiausiųjų teismų teisėjams sudaroma galimybė dalyvauti mainuose su jų atitinkamais kolegomis Europoje ir plėsti žinias apie kovos su terorizmu srities bylų svarstymą, teisės aktus ir priežiūrą nepažeidžiant žmogaus teisių. Pagal ilgalaikę IcSP buvo toliau rengiamas 14 mln. EUR vertės kovos su terorizmu projektas, skirtas MENA šalims.

2014 m. kovo mėn. buvo pradėtas UNODC bendradarbiaujant su Kovos su terorizmu komiteto vykdomuoju direktoratu (UNCTED) įgyvendinamas projektas „**Parama teisinės valstybės principus atitinkantiems tyrimams ir baudžiamajam persekiojimui Magribo regione**“ (3 mln. EUR) siekiant didinti baudžiamosios justicijos ir teisėsaugos pareigūnų pajėgumus, kad jie galėtų veiksmingai vykdyti tyrimus, baudžiamąjį persekiojimą ir nagrinėti su terorizmu susijusias bylas visapusiškai gerbiant žmogaus teises. Šis projektas apima Maroką, Alžyrą, Tunisą ir Libiją. Mauritanija dalyvauja regioniniu lygiu. 2015 m. sausio mėn. Tunise buvo surengtas Tunisui skirtas nacionalinis praktinis seminaras specialių tyrimo metodų naudojimo kovojant su terorizmu deramai atsižvelgiant į teisinės valstybės principus ir žmogaus teises klausimais. Bendradarbiaujant su Tarptautiniu teisingumo institutu, UNCTED ir Viduržemio jūros šalių parlamentine asamblėja 2015 m. vasario 25–27 d. Romos Senate buvo surengtas regioninis renginys parlamentarų vykdomos teisėsaugos ir saugumo tarnybų veiklos priežiūros klausimais. 2015 m. kovo 4–6 d. Rabate įvyko nacionalinis seminaras „Sunkumai ir geroji patirtis, susijusi su terorizmo bylų nagrinėjimu“. 2015 m. gegužės 12–14 d. Tunise įvyks nacionalinis praktinis seminaras „Teisinių ir institucinių priemonių stiprinimas siekiant remti terorizmo aukas“.

Pagal Europos kaimynystės priemonę, patvirtintas projektas „**Euromed Police IV**“ (4,8 mln. EUR), kuris bus pradėtas iki 2015 m. pabaigos, nuo 2016 m. įgyvendinant jį glaudžiai bendradarbiaujant su Interpolu, CEPOL ir Europolu. Kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu veikiausiai bus svarbiausi naujo projekto prioritetai – bus parengta bendradarbiavimui skirta Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių strategija siekiant didinti piliečių saugumą, stiprinti strateginį ir operatyvų bendradarbiavimą ir užtikrinti pritaikytą mokymą ir pajėgumų stiprinimą prioritetinėse srityse.

Kovos su terorizmu koordinatorius rengia dokumentą, kuriuo būtų palengvinta strateginė diskusija apie aktyvesnį **TVR priemonių, įskaitant TVR agentūras**, naudojimą išorėje, visų pirma MENA šalyse, ir keitimosi informacija kanalų kūrimą.

Rengiamasi **trečiajam Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių (Euromed) susitikimui užsienio teroristų kovotojų klausimu**; numatoma, kad jis įvyks rugsėjo antroje pusėje Bagdade.

Vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja F. Mogherini paprašė ES delegacijų ir atitinkamų EIVT tarnybų bei Komisijos **peržiūrėti ES projektų dabartinį ir būsimą programavimą** ir, kai įmanoma ir tinkama, į juos integruoti kovos su terorizmu aspektą, pavyzdžiui, teisinės valstybės, saugumo sektoriaus reformos, policijos, teisingumo, kalėjimų, su sienomis susijusių projektų kontekste, o pilietinės visuomenės, jaunimo, švietimo, žiniasklaidos projektuose – taip pat ir grupių radikalizacijos prevencijos atžvilgiu.

2015 m. balandžio 22 d. Bahreine kartu su **Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba** buvo surengtas aukšto lygio praktinis seminaras terorizmo finansavimo klausimais. 2015 m. vasario mėn. EIVT kartu su JAV surengė **ekspertų susitikimą kovos su ISIL finansavimo klausimu**, kuriame dalyvavo ES valstybės narės, ES institucijos, kovos su terorizmu koordinatorius, ES agentūros (Europol, CEPOL), Australija, Kanada, Islandija, Japonija, Norvegija, Šveicarija, JAV, JT ir Europos Taryba.

Vakarų Balkanai

2015 m. pirmą pusmetį įvyko trys neformalūs Vakarų Balkanų kovos su terorizmu grupės susitikimai. Susitikimų tikslas – apžvelgti esamas ES kovos su terorizmu iniciatyvas, taip pat dvišalę valstybių narių veiklą, ir supaprastinti bendradarbiavimo veiklą. Komisija remia šį procesą ir sutiko finansuoti svarbiausius prioritetus, kuriuos grupė turės parengti siekiant stiprinti bendradarbiavimą kovos su terorizmu srityje su šiuo svarbiu regionu.

2015 m. kovo 20 d. Austrija surengė ministrų konferenciją su Vakarų Balkanų valstybėmis, už vidaus reikalus atsakingu Komisijos nariu ir ES kovos su terorizmu koordinatoriumi, kurioje priimta deklaracija dėl bendradarbiavimo su Vakarų Balkanų valstybėmis idėjų plėtojimo propaguojant trijų pakopų požiūrį (formavimas – prevencija – reagavimas) siekiant laisvai ir saugiai geriau gyventi kartu, grindžiamą pagrindinėmis teisėmis ir vertybėmis, taip pat bendrai kovoti su smurtiniu ekstremizmu. Ypač daug dėmesio buvo skirta komunikacijos strategijai, kuriomis skatinama tolerancija ir pagarba, nediskriminavimas, pagrindinės laisvės ir solidarumas, rengimui, taip pat kultūrų dialogui su Vakarų Balkanų šalimis ir jose stiprinimui.

9. Nuolatinis ir koordinuotas tarptautinis bendradarbiavimas su JT ir Pasauliniu kovos su terorizmu forumu (GCTF), taip pat su atitinkamomis regioninėmis iniciatyvomis

2015 m. vasario mėn. vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja F. Mogherini ir kovos su terorizmu koordinatorių dalyvavo aukščiausiojo lygio susitikime ir ministrų susitikime kovos su smurtiniu ekstremizmu klausimais, kurį surengė Prezidentas B. Obama ir valstybės sekretorius J. Kerry. ES dalyvauja tolesnėje veikloje, susijusioje su aukščiausiojo lygio susitikimu, ir pasirengime antrajam aukščiausiojo lygio susitikimui, kuris įvyks rugsėjo mėn. JT Generalinės Asamblėjos metu.

ES priklauso kovos su ISIL koalicijai ir dalyvavo kovos su ISIL koalicijos ir jos darbo grupių susitikimuose.

ES yra GCTF tikroji narė, dalyvavo GCTF koordinavimo komiteto posėdžiuose, plenariniuose posėdžiuose ir atitinkamuose praktiniuose seminaruose; kartu su Turkija ES toliau bendrai pirmininkauja GCTF Somalio pusiasalio darbo grupės posėdžiams. 2015 m. kovo mėn. Kampaloje ES ir Turkija surengė ketvirtąjį plenarinį posėdį ir Somalio pusiasalio darbo grupės ekspoziciją.

10. Kultūrų ir civilizacijų dialogas siekiant kartu propaguoti pagrindines laisves

Vadovaujant vyriausiajai įgaliotinei ir Komisijos pirmininko pavaduotojai F. Mogherini ES ieško būdų užmegzti atitinkamus kultūrinius dialogus ir t. t. Vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja F. Mogherini paprašė ES delegacijų MENA regione, Persijos įlankoje ir Turkijoje užtikrinti dažniau vykdomus intelektinius mainus ir propaguoti platesnio pobūdžio teminius dialogus apie terorizmo bei radikalizacijos šaknis ir atšakas mūsų visuomenėse, taip pat skatinti visuomenei skirtus renginius vertybių ir pagrindinių teisių temomis, įskaitant saviraiškos laisvę ir toleranciją.

Kuriama **strateginės komunikacijos darbo grupė**, apimanti EIVT, įskaitant ES delegacijas, kovos su terorizmu koordinatorių, Komisiją ir Sirijos strateginės komunikacijos patariamąją grupę, siekiant gerinti ES komunikaciją MENA šalyse.